

Jaarverslag 2022

Inhoud

Inleiding	3
Het jaar in vogelvlucht	4
Vogels	4
Sovon-tellers	4
Andere hoogtepunten	5
Maatschappelijke rol	6
Missie, doel en kernwaarden	6
Kernactiviteiten	6
Organisatie	7
Financiën	8
Risicomanagement	8
Samenwerking en partners	9
Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)	10
Wet- en regelgeving	10
Toepassingen	10
Blik op de toekomst	11
Activiteiten & thema's	12
Vereniging	12
Monitoring	14
Toepassingen	17
Publicaties	19
Sovon-Nieuws en Limosa	19
Vogelbalans	19
In 2022 verschenen Sovon-rapporten	19
In 2022 verschenen (populair) wetenschappelijke publicaties	19
Sovon in het nieuws	20
Top 3 in het nieuws	20
Impact	21
Kijkers en volgers	21
Podcast Vogelverhalen	21
ANBI	22
Giften en donaties	22
LiveAtlas belangrijkste bestedingsdoel	22
Rob Goldbach Publicatie Fonds	22
Bijlage Organisatie in 2022	24
Bestuur: leden en nevenfuncties	24
Wetenschappelijke Begeleidingscommissie	24
Ledenraad	24
Medewerkers bureau	25
Vrijwillige coördinatoren	25
Vrijwilligers bureau Sovon	25
Stagiairs	25

Colofon

Dit is een uitgave van Sovon Vogelonderzoek Nederland (2023).
Samenstelling: Carolyn Vermanen | Eindredactie: Jeroen van Zuylen | Vormgeving: Laura Hondshorst
Foto voorkant: Witwangstern. Foto: Thijs Glastra

*Blauwborst.
Foto: Thijs Glastra*

Inleiding

Het jaar 2022 begon weinig rooskleurig, met een gedeeltelijke lockdown vanwege de nog altijd aanwezige Covid-pandemie. Dat die beperkingen na een kleine twee maanden wegvielen voelde als een grote opluchting, ook al werd het kantoor van Sovon juist in die periode getroffen door een stevige Covid uitbraak. De meetnetten en projecten hebben daar gelukkig weinig onder geleden, want in het eerste kwartaal was het aandeel op betaalde projecten geschreven uren hoger dan ooit tevoren. Dat goede begin hebben we dankzij grote inzet van iedereen goed kunnen vasthouden, waardoor niet alleen de kerntaken van Sovon (de meetnetten) op het gewenste hoge kwaliteitsniveau zijn gebleven, maar we er ook in geslaagd zijn de gestaag groeiende vraag naar vogelinformatie bij te houden. Vooral de implementatie van de Europese Vogelrichtlijn leverde veel vragen op. Ook werd Sovon regelmatig benaderd over onderwerpen als energietransitie, de grote uitbraak van vogelgriep, het omgaan met ganzen en de maatregelen in het kader van het stikstofbeleid. Mede dankzij dit groeiende beroep op vogelkennis bij Sovon kon Sovon in de loop van 2022 liefst zeven nieuwe medewerkers aannemen.

Gedurende het jaar is ook de Sovonacademie verder vormgegeven met de afronding van de water- en wintervogelmodule en de voorbereiding van de broedvogelmodule. Gelukkig konden, na corona, ook de veldbezoeken weer plaatsvinden en konden tellers in hun werkgebied worden opgezocht. De deelname aan de meetnetten is ook in 2022 op een goed niveau gebleven, terwijl ook steeds meer tellers gebruik maken van de mogelijkheden die LiveAtlas biedt. Het voelde mede daarom goed om in november weer een échte Landelijke Dag op locatie te kunnen organiseren waar je elkaar weer echt kon ontmoeten!

In de loop van 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor de viering van 50 jaar Sovon in 2023. Met diverse evenementen voor diverse doelgroepen zal aan dat jubileum aandacht worden gegeven.

Omdat de opdrachtenportefeuille gedurende het hele jaar goed gevuld was en er veel projecten zijn afgerond, is 2022 ook in financieel opzicht weer een heel goed jaar geworden met opnieuw een hogere omzet dan ooit tevoren en een prima financieel resultaat. De financiële basis van Sovon wordt hiermee verder versterkt. In overleg met de ledenraad zijn bestemmingsreserves benoemd waaruit de komende jaren verenigingsprojecten gefinancierd kunnen worden.

Dit jaarverslag beschrijft de belangrijkste resultaten bij de meetnetten en het onderzoek, evenals ontwikkelingen binnen de organisatie. Een blik in de toekomst ontbreekt uiteraard niet.

Veel leesplezier!

Het jaar in vogelvlucht

Halsbandparkiet. Foto: Thijs Glastra

Sovon-tellers

- In het kader van het Jaar van de Merel werd voor het eerst een cursus 'Nesten zoeken' georganiseerd. Twintig deelnemers leerden de theorie en praktijk van 'koud' nesten zoeken in struiken, met focus op de Merel.
- Jan den Exter uit Rozenburg werd Vrijwilliger van het Jaar 2022. Als lid van de KNNV Hollandse Delta is hij al sinds 1991 actief voor verschillende telprojecten van Sovon. Hij maakte zich ook lang verdienstelijk als coördinator.
- Cassandra van Altena en Arnout de Mooij ontvingen de Stimulansprijs voor hun initiatief om een vogelatlas van de Bommelerwaard te maken.

Vogels

- Verspreid over 54 slaappleatsen werden in de winter van 2021/22 in totaal ruim 21.500 slapende Halsbandparkieten geteld. Zo kregen we een beter beeld van de actuele populatiegrootte van deze exoot.
- Zo'n 1900 waarnemers gingen op pad om in januari de midwintertelling te doen. Ze telden watervogels op 24.900 km², goed voor 60% van het oppervlak van Nederland. Zo droegen zij bij aan een aantalsreeks die al sinds 1967 in Europa wordt bijgehouden.
- In juni 2022 brak hoog-pathogene vogelgriep ook uit onder broedende Grote Sterns. In de kolonies werden bijna 8.000 dode exemplaren aangetroffen.
- In dit Jaar van de Merel hielden vrijwilligers niet alleen het nestsucces van Merels bij, maar ook het voedsel in tuinen door het jaar heen. In de zomermaanden blijkt zacht fruit een belangrijke voedselbron te zijn.

Jan den Exter (l) ontving het zilveren speldje uit handen van directeur Theo Verstrael (r).

De Sovon Stimulansprijs ging naar Cassandra van Altena en Arnout de Mooij

Andere hoogtepunten

- Op 21 maart werd de lijvige *Avifauna Zeelandica* gepresenteerd, een tweedelig boekwerk over vogels in Zeeland. Als uitgever droeg Sovon bij aan dit project van vele Zeeuwse vogelaars.
- In juli werd de nieuwe website van Sovon gelanceerd. Daarmee is sovon.nl weer helemaal aangepast naar de wensen van de huidige tijd.
- Na de coronapandemie waren fysieke bijeenkomsten eindelijk weer mogelijk. Zo trokken vogelaarsdagen in Gelderland, Friesland en het Bargerveen in totaal honderden vogelaars.
- De Vogelbalans werd voor het eerst ook in het Engels uitgegeven om zo het internationale publiek beter op de hoogte te brengen van de vogelontwikkelingen in Nederland.

Nieuw in 2022:
cursus Merelnesten zoeken!

Foto: Peter Eekelder

Maatschappelijke rol

Missie, doel en kernwaarden

De vogelbevolking van ons land is continu in beweging. De onderzoekers en duizenden vrijwillige vogeltellers van Sovon brengen samen de ontwikkelingen in aantallen en verspreiding van vogels in kaart. Vervolgonderzoek geeft ons inzicht in de oorzaken van veranderingen. Deze kennis maken we beschikbaar voor beleidsmedewerkers en beheerders, vogelaars en ecologen. Zo voorzien we de maatschappij van feiten over vogels. We opereren daarbij onafhankelijk en neutraal, gericht op hoge kwaliteit en toepasbaarheid voor de gebruiker.

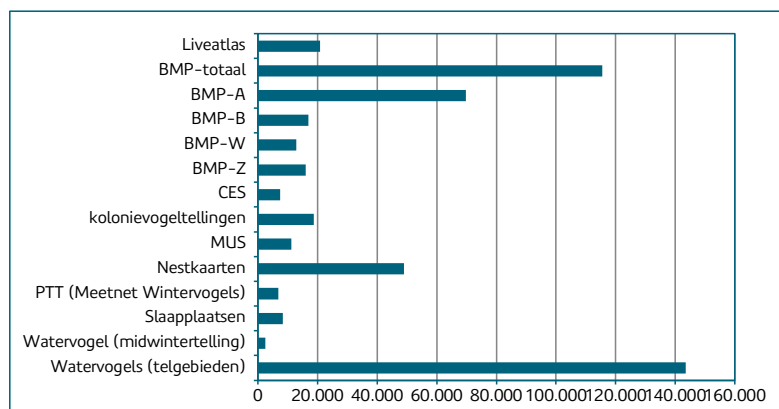
Kernactiviteiten

Met de meetnetten volgen we met behulp van duidelijke richtlijnen en methoden voor het veldwerk de ontwikkelingen van alle in Nederland in het wild voorkomende vogelsoorten. We faciliteren de tellers met gebruikersvriendelijke invoermodules voor telefoon, tablet en computer. De resultaten van hun activiteiten worden op vele manieren ingezet, zowel via de website van Sovon als in advies- en onderzoeksprojecten. Daarbij gaat veel aandacht uit naar het achterhalen van de (mogelijk) onderliggende oorzaken van de trends.

Uiteraard krijgt de communicatie over de resultaten en opleiding van nieuwe tellers veel aandacht; de vrijwilligers moeten immers hun inzet kunnen ervaren als een zinvolle én plezierige tijdsbesteding.

Sovon kan rekenen op de grote inzet van duizenden deskundige vogelaars die aan één of meer meetnetten meedoen. Zij zijn de ogen en oren in het veld en hun tellingen vormen de basis voor de benodigde kennisvermeerdering.

Gelukkig stopten de coronagerelateerde maatregelen kort voor het begin van het broedseizoen. De tellingen in de meeste meetnetten, toch al nauwelijks verminderd gedurende de lockdown perioden, bleven op een goed niveau. Watervogeltellingen zijn iets minder uitgevoerd, de MUS-tellingen daarentegen juist iets meer, terwijl ook meer tellingen zijn ingevoerd via LiveAtlas.

Vrijwilligersinspanning per telproject in uren in 2022: in totaal ongeveer 225 mensjaren!

Organisatie

De vereniging Sovon heeft een ledenraad en een bestuur die het beleid van de vereniging controleren en waar nodig of gewenst ondersteunen en bijsturen. Het bureau op de campus van de Radboud Universiteit in Nijmegen is de hoofdvestiging waar circa zestig medewerkers werken. In Leeuwarden en bij het NIOZ op Texel werken drie respectievelijk twee medewerkers.

Uit elk van de twintig Sovon-districten worden twee vertegenwoordigers in de [ledenraad](#) gekozen voor een periode van maximaal acht jaar. De ledenraad vergaderde in het voorjaar in het Dwingelderveld (in Lhee) met het bestuur over de jaarrekening en het jaarverslag. Tevens stond er een voorstel tot statutenwijziging op de agenda waarmee de weg kon worden bereid om leden van de ledenraad en het bestuur maximaal drie keer te herbenoemen. Omdat in de voorjaarsvergadering niet het vereiste aantal leden aanwezig kon zijn om tot een rechtsgeldig besluit te komen, is in juli een extra online vergadering ingelast. Daar is het besluit tot statutenwijziging genomen. In de digitale najaarsvergadering zijn de begroting en het jaarplan 2023 van de vereniging besproken alsmede de voorstellen voor de viering van het jubileum en de wijze van bestemmen van financiële middelen.

Jaarlijks kiest een jury de Vrijwilliger van het Jaar. De jury van 2022 bestond uit Ed ter Laak en Arjo Bunschoek namens de ledenraad en Ben van Os vanuit het bestuur (zie elders in het jaarverslag).

Het bestuur van Sovon houdt zich bezig met de toetsing en vaststelling van het beleid op hoofdlijnen en legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan de ledenraad. De samenstelling van het bestuur bleef in 2022 ongewijzigd. Zowel het lidmaatschap van het bestuur als van de ledenraad zijn onbezoldigde functies. In de bijlage staat een overzicht van bestuursleden (en eventuele nevenfuncties) en de ledenraadsleden.

Het bestuur kwam in 2022 zeven maal bijeen. Op de foto een deel van het bestuur tijdens de voorjaarsvergadering in Lhee. Fot Theo Verstrael

De dagelijkse leiding van het kantoor is gedelegeerd aan directeur Theo Verstrael die daarbij wordt ondersteund door de drie afdelingshoofden Julia Stahl (Onderzoek), Carolyn Vermanen (Communicatie & Bedrijfsvoering) en Rob Vogel (Monitoring). Bestuur en directie vergaderden vijfmaal in 2022 met de directie over de financiën, het personeelsbeleid, de wijziging van de statuten, de aanpassing van de kernboodschap van Sovon, de invulling van het 50-jarig jubileum en de verschillende opties voor de besturing van de vereniging.

In de loop van het jaar zijn vijf nieuwe medewerkers van start gegaan. Een medewerker vond elders een baan en een medewerker bereikte de pensioengerechtigde leeftijd. Het ziekteverzuim lag in 2022 ondanks enkele langdurige verzuimtrajecten lager dan het landelijk gemiddelde.

De ledenraad op excursie in het Dwingelderveld na afloop van de voorjaarsvergadering.

Financiën

Met een totale omzet van iets meer dan zes miljoen euro was 2022 opnieuw een recordjaar: nooit eerder was de totale omzet hoger. Deels is dit mogelijk geweest door het gestaag groeiende aanbod aan werk gedurende het jaar. Mede om aan die vraag te kunnen voldoen zijn in 2022 vijf nieuwe medewerkers geworven (waarvan drie uitbreiding) zodat de werkdruk over meer personen kon worden verdeeld. Maar de hoge omzet is ook te danken aan de grote inzet van alle medewerkers die het vele werk grotendeels binnen de afgesproken tijd wisten af te ronden. Dit tot tevredenheid van onze opdrachtgevers. Het heeft de positie van Sovon als opdrachtnemer zeker verder versterkt.

Het financieel resultaat over 2022 komt uit op € 334.320. Dat is iets lager dan in 2021 maar zeer ruim boven het voor dit jaar begrote resultaat. Uit dit resultaat is de continuïteitsreserve van Sovon aangevuld tot het gewenste niveau van de helft van de personeelskosten, zodat de vereniging een eventuele moeilijke periode financieel goed kan opvangen. Het restant van het financieel resultaat is in overleg met bestuur en ledenraad verdeeld over vier bestemmingsreserves (activiteiten achterban, nieuwe vogelatlas, publiceren kennis en kennisontwikkeling rondom nieuwe technieken). Voor het financieel overzicht verwijzen we naar de [samenvatting van de jaarrekening](#), inclusief het bestuursverslag.

Windturbines kunnen negatieve gevolgen hebben voor vogels; hier een groepje ooievaars bij Duivense Broek. Foto Harvey van Diek

Risicomanagement

Dankzij de gestaag groeiende vraag naar (toepassing van) vogelinformatie wordt de positie van Sovon als kenniscentrum voor wilde vogels sterker. En omdat kennis over vogels steeds relevanter wordt in grote maatschappelijke dossiers als de energie- en landbouwtransitie, de oplossing van de stikstofproblematiek en het voorkomen van zoönosen als vogelgriep, wordt steeds vaker een beroep gedaan op Sovon als kenniscentrum. In 2022 was de opdrachtenportefeuille dan ook goed gevuld, resulterend in de hoogste bruto omzet ooit.

Het is wel een uitdaging om de vele vragen goed en tijdig te beantwoorden. Het is in 2022 goed gelukt om de formatie aan te vullen met nieuwe, veelal jonge medewerkers. Als de vraag naar kennis zo blijft groeien is het de vraag of het zal blijven lukken om de noodzakelijke uitbreiding van de formatie goed te realiseren. Aantrekkelijk blijven als werkgever zal hierbij cruciaal blijken.

Omdat Sovon veel advies- en onderzoekswerk uitvoert in het kader van de Europeesrechtelijke verplichtingen, valt de komende één à twee jaar geen terugval in het aantal opdrachten te verwachten. Of de huidige grote vraag naar vogelkennis zich daarna op het huidige hoge niveau zal bestendigen, is vanwege de geopolitieke spanningen in de wereld en de daaruit voortkomende hoge inflatie onzeker. Omdat de financiële positie van Sovon al enige jaren goed is kan de toekomst met vertrouwen tegemoet worden gezien.

Windturbines kunnen negatieve gevolgen hebben voor vogels; hier een groepje ooievaars bij Duivense Broek. Foto Harvey van Diek

Samenwerking en partners

Sovon werkt met veel verschillende organisaties en instellingen samen om haar doelen te bereiken. De Rijksoverheid (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijkswaterstaat) en de provincies stuurden evenals in voorgaande jaren gezamenlijk het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) aan waarin het merendeel van de Sovon-meetnetten is ondergebracht. Daarbij deed Sovon projecten voor en soms ook mét Vogelbescherming Nederland, Wageningen Environmental Research, terreinbeherende organisaties (waaronder Natuurmonumenten en de Bosgroep zuid), universiteiten, bedrijven en enkele groene adviesbureaus.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vervult al jarenlang met verve de rol van kwaliteitsbewaker van de meetnetten en is mede hierom belangrijk bij de inhoudelijke en kwalitatieve optimalisatie van de projecten.

Het achterhalen van de mogelijke oorzaken van veranderingen in verspreiding en aantallen van vogels wordt steeds belangrijker in het werk van Sovon. Daarbij is inbreng van kennis vanuit andere instituten zoals het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO), het Vogeltrekstation en diverse universiteiten cruciaal, onder andere via het [Centre for Avian Population Studies \(CAPS\)](#). Met de toenemende zorgen over de gevolgen van verschillende zoönosen is het Dutch Wildlife Health Centre een belangrijke partner geworden, onder andere in het onderzoek naar de verspreiding van vogelgriep.

Binnen het samenwerkingsverband Natuurplaza, waarin naast Sovon ook Stichting Bargerveen, Zoogdiervereniging en RAVON/FLORON participeren, worden huisvestingszaken afgestemd en wordt gewerkt aan verdere kennisontwikkeling over exoten in het Nederlands Expertisecentrum Exoten (NEC-E). Met de instelling namens Natuurplaza van de bijzondere leerstoel Integrated Conservation Biology (in 2016 en verlengd in 2021), die wordt bekleed door Ruud Foppen van Sovon, is de samenwerking inhoudelijk verder versterkt. De samenwerking met de soortenorganisaties loopt via gezamenlijke projecten zoals de Jaarrond Tuintelling en door inzet bij het beheer en verdere ontwikkeling van de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFP).

Sovon is in internationaal verband actief in de [European Bird Census Council](#). Daarin worden initiatieven ontplooid om betrouwbare informatie over verspreiding en trends van wilde vogels in het Europese continent te bundelen ten behoeve van internationaal beleid en in werkzaamheden die voortvloeiden uit de [African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement \(AEWA\)](#). In de tweede helft van 2022 is de nieuwe telronde voor de monitoring van water- en wadvogels langs de East-Atlantic Flyway inclusief het internationale Waddengebied voorbereid. Die telronde vindt in januari 2023 plaats.

Grote Stern. Foto: Bram Ubels

Met de toenemende zorgen over de gevolgen van verschillende zoönosen is het Dutch Wildlife Health Centre een belangrijke partner geworden, onder andere in het onderzoek naar de verspreiding van vogelgriep.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Gedurende het jaar is gewerkt aan het opstellen van een MVO-beleidskader voor het werk van Sovon. Het beleid zal naar verwachting in 2023 worden vastgesteld. De CO₂-uitstoot van de in 2022 met auto en vliegtuig afgelegde kilometers zijn wederom via GreenSeats gecompenseerd. Met de verdere ontwikkeling van online informatie-uitwisseling (waaronder het online invoeren van gegevens tijdens het veldwerk en het online publiceren van rapporten) wordt het papierverbruik steeds verder teruggedrongen. Bij de keuze voor adverteerders en partners worden duurzaamheidscriteria toegepast terwijl hieraan ook bij de inkoop van kantoor materiaal en consumptieartikelen steeds meer aandacht wordt besteed.

Wet- en regelgeving

Bij het uitvoeren van projecten houdt Sovon zich aan de zorgplicht conform de vergunningen en ontheffingen die zij heeft voor het uitvoeren van vogelonderzoek, inclusief het controleren van nesten en het vangen en zenderen van vogels. De organisatie heeft een koepelvergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven en ziet toe op het verantwoord omgaan met vogels die worden gevangen ten behoeve van onderzoek.

De functionaris gegevensbescherming (Rob Vogel) ziet erop toe dat Sovon handelt conform haar eigen [privacyverklaring](#) en de regels van de AVG. Tellers, leden en andere personen waarvan Sovon persoonsgegevens beheert, kunnen hierover vragen stellen via privacymedewerker@sovon.nl.

De kern van het [privacybeleid](#) van Sovon is dat we nooit persoonsgegevens leveren of ter inzage verstrekken aan derden (alle anderen dan Sovon en de persoon in kwestie). Alleen 'verwerkers' zoals postbezorgers van Sovon-Nieuws kunnen tijdelijk en alleen voor dat doel over persoonsgegevens beschikken.

Toepassingen

Trends en informatie over de (veranderingen in) verspreiding zijn onder meer gebruikt voor analyses naar de vogelgriep, analyses van vogelsoorten in Natura 2000-gebieden en voor behoud van vogelrijke kustgebieden die onder grote recreatiedruk staan. Informatie van Sovon wordt daarnaast regelmatig door derden gebruikt in juridische procedures. Zie verder het hoofdstuk 'Toepassingen'.

Bij het uitvoeren van projecten houdt Sovon zich aan de zorgplicht conform de vergunningen en ontheffingen die zij heeft voor het uitvoeren van vogelonderzoek, inclusief het controleren van nesten en het vangen en zenderen van vogels. Foto: Bram Ubels

Blik op de toekomst

In 2023 bestaat Sovon vijftig jaar. Dat jubileum zal worden opge-
luisterd met diverse activiteiten
waaronder een extra feestelijke
Landelijke Dag, een jubileum-
uitgave en een symposium
over de vele toepassingen van
vogelkennis. Uiteraard staan ook
enkele sociale evenementen voor
de (oud-)medewerkers op het
programma.

Door continu te blijven investeren
in de online faciliteiten voor invoer
en raadplegen van gegevens,
gekoppeld aan een goede zicht-
baarheid van Sovon op allerlei
platforms, blijven we investeren
in het binden van tellers. Met de
nieuwe website is de vindbaarheid
van de vogelinformatie verder
verbeterd waarmee het aantal
gebruikers van deze informatie
naar verwachting verder gaat
stijgen.

Na twee digitale edities in 2022 weer volle zalen op de Landelijke Dag in Ede. Foto: Mark Koeleman

Activiteiten & thema's

Vereniging

Aantal leden

Het aantal betalende leden is afgelopen jaar met bijna vierhonderd gestegen naar 4.629. Hieronder bevinden zich 146 vogelwerkgroepen. Dit aantal neemt overigens al enige tijd af.

Hulde

Vrijwilligers zijn essentieel voor de vereniging Sovon. We prijzen ons gelukkig met een grote en vooral trouwe groep van tellers. Jaarlijks ontvangen vrijwilligers die 25 jaar betrokken zijn een bedankje en wordt hun naam opgenomen op onze Wall of Fame. Inmiddels bevat [deze lijst](#) meer dan veertienhonderd namen!

Landelijke Dag

Op zaterdag 26 november vond de Landelijke Dag plaats. Na twee digitale versies kon het evenement eindelijk weer fysiek plaatsvinden, dit maal opnieuw in de Reehorst in Ede. Alhoewel wat minder druk dan voor de coronapandemie was de dag goed bezocht met zo'n vijftienhonderd belangstellenden. Er was een beursvloer met ca. zeventig verschillende stands en men kon zich weer laven aan inspirerende en informatieve lezingen in vier parallelle sessies. Daarbij konden de thuisblijvers de lezingen in de grote Schouwburgzaal live volgen. Dit deden een kleine vijftig mensen, naderhand werden deze lezingen nog veelvuldig bekeken op [YouTube kanaal van Sovon](#).

Op 19 oktober organiseerden Sovon en Vogelbescherming het Scholekstersymposium voor ruim 125 vrijwilligers, studenten, beheerders en onderzoekers. Foto: Sjoerd Duijns

Werving en opleiding

Als landelijke organisatie laten we ons gezicht graag op zo veel mogelijk plekken zien. Zo houden we warm contact met de achterban van duizenden waarnemers. In 2022 werden Sovonmedewerkers weer regelmatig uitgenodigd om een lezing te geven. Na de coronaperiode was echt contact met de achterban een verademing.

In het voorjaar werden diverse cursussen georganiseerd om broedvogeltellers op te leiden. Nieuw waren de online startavonden via Zoom om al actieve deelnemers bij te praten aan het begin van het telseizoen. Het ging om avonden voor MAS-, MUS- en BMP-tellers. In totaal deden bijna vijfhonderd mensen mee. Verspreid door het land waren er zes BMP-cursussen en één MUS-cursus. Een deel van de lessen werd online gegeven, nadat daar goede ervaringen mee waren opgedaan in eerdere jaren. Ook werden tientallen vogelaars individueel in het veld opgeleid.

Ook in 2022 werden enkele webinars gegeven voor enkele honderden live-kijkers via [YouTube](#): over de herkenning van strandlopers en over het registreren van nachtelijke vogelgeluiden. Deze webinars en lezingen van de Landelijke Dag zijn inmiddels al enkele duizenden keren teruggekeken.

In april 2022 werd de eerste editie van de online cursus Water- en Wintervogels afgerond. Er waren 244 deelnemers. De nadruk bij deze cursus ligt op de herkenning en ecologie van soorten. De cursus wordt door een deel van de cursisten gebruikt als voorbereiding op de deelname aan een telproject. Vanwege het succes werd vanaf september een tweede editie georganiseerd, die evenveel deelnemers trok.

Eind 2022 werd onder de naam Sovonacademie gestart met het aanbrengen van samenhang in het cursusprogramma van Sovon. Er worden drie leerlijnen ontwikkeld: broedvogels, water- en wintervogels en trekvogels, met online cursussen die bedoeld zijn als voorbereiding op fysieke telcursussen.

De voorbereiding voor de webinar over steltlopers in volle gang!
Foto: Harvey van Diek

Monitoring

Jaarlijks steken we, samen met partnerorganisaties, veel energie in de monitoring van broed-, water- en wintervogels. Zo zijn in 2022 in ruim 2200 steekproefgebieden broedvogels geteld, deden zo'n 1050 waarnemers mee aan stadvogeltellingen, en werden in december op meer dan 650 routes alle wintervogels geteld. In ruim vijftig Natura 2000-gebieden zijn slaapplekken van negentien vogelsoorten geteld. Watervogels werden in het winterhalfjaar maandelijks gevolgd in de vele monitoringgebieden, er werden in totaal 26.570 watervogeltellingen uitgevoerd. In totaal besteedden onze vrijwilligers in 2022 ruim 410.000 uren aan de uitvoering en verwerking van vogeltellingen. De resultaten zijn beschreven in twee uitgebreide en rijk geïllustreerde jaarrapporten en samengevat in de jaarlijkse Vogelbalans. De monitoringcijfers worden in toenemende mate voor uiteenlopende beleidsdossiers gebruikt, waaronder het bepalen van de Staat van Instandhouding, Bouwstenen voor Strategisch Plan Natura 2000, Nationaal Programma Landelijk Gebied en de Europese Biodiversiteitstrategie 2030. Over 2022 zijn de volgende ontwikkelingen te melden.

Broedvogelmonitoring

De samenwerking met terreinbeherende organisaties (TBO's) in het kader van Subsidieregeling Natuur en Landschap blijft onverminderd belangrijk. Ons uitgangspunt daarbij is dat broedvogelmonitoring in het kader van SNL-monitoring de BMP-monitoring in natuurgebieden dient te versterken, en andersom. De ervaring heeft geleerd dat de samenwerking met de TBO's succesvol is, mits de synergie tussen beide meetprogramma's doorlopend onder de aandacht wordt gebracht en waar nodig verder wordt versterkt.

Foto: Harvey van Diek

Naast overleg met landelijk opererende medewerkers van TBO's over samenwerking is het contact met regionale monitoring-boswachters daarbij van groot belang. Denk daarbij aan afstemming over aansturing van lokale vrijwilligers(groepen), prioritering in het promoten van vacante telgebieden en afstemming in de terugkoppeling van telresultaten aan vrijwilligers, waarbij ook de terreinbeheerders 'live' mee kunnen kijken met de vorderingen. Ook investeren we in de samenwerking met provincies. Voor de provincie Utrecht schreven we een plan om de monitoring van o.a. boerenland- en bosvogels te verbeteren en voor provincie Gelderland maakten we een opzet om de effecten van recreatiezonering op de Veluwe te kunnen monitoren. In 2022 werkten we aan een actualisatie en vernieuwing van de handleiding van het Meetnet Broedvogels, waarmee met ingang van broedseizoen 2023 gewerkt gaat worden. Vertegenwoordigers van Ledenraad, Wetenschappelijke Begeleidingscommissie en CBS dachten mee over onder meer aanpassing van de datumgrenzen.

Monitoring broedsucces

Om de gegevensverzameling van nestmonitoring te stimuleren, werd in het voorjaar van 2022 voor het eerst een cursus georganiseerd over hoe nesten te zoeken en te volgen. Deze was specifiek gericht op de merel, in het kader van het Jaar van de Merel. De cursus werd tweemaal gegeven en trok in totaal ongeveer 20 deelnemers die allen enthousiast waren over het verloop van de cursus en na afloop van de cursus gezamenlijk ca. 90 nestkaarten van de Merel registreerden. Komend jaar zal de cursus worden verbreed en herhaald.

Een analyse van de ringvangsten op de 41 ringstations van het Constant Effort Sites project (uitgevoerd samen met Vogeltrekstation) leerde dat in 2022 relatief weinig lange afstandstrekkingers uit Afrika terugkeerden. De overleving van korte afstandstrekkingers was juist relatief hoog. De resultaten werden beschreven in een uitgebreide nieuwsbrief, die tegenwoordig jaarlijks verschijnt.

Merel. Foto: Jelger Herder

Vierde jaar LiveAtlas

Het jongste telproject van Sovon werd eind 2018 gelanceerd en de deelname groeit nog steeds. Deze manier van monitoring is laagdrempelig en vrijblijvend, en legt een basis voor jaarrond verspreidingsonderzoek en live fenologie-onderzoek, ook buiten de perioden in het jaar waar de meetnetten op gericht zijn (bijvoorbeeld trekvogels die slechts kort in Nederland verblijven). Inmiddels worden ook volop streeplijsten van dagvlinders, libellen en andere diergroepen doorgegeven, waarbij we onder meer samenwerken met de Vlinderstichting.

Grauwe Gans. Foto: Berend Voslamber

Monitoring watervogels

Ondanks de hoge teldekking zijn we voor het Meetnet Watervogels doorlopend bezig met de werving van nieuwe tellers. Vooral een gebiedsgerichte aanpak is daarbij succesvol: persoonlijke benadering en begeleiding van tellers in de buurt van vacante telgebieden, met extra aandacht voor de Natura 2000-gebieden. We zijn gestart met een online gegeven cursusreeks 'Water- en Wintervogels' voor gevorderden, waarin dieper wordt ingegaan op de herkenning en het tellen van verschillende soortgroepen water- en wintervogels (zie ook elders in het jaarverslag bij 'werving en opleiding').

Omdat gegevens van zeetrekellingen sinds een aantal jaren worden gebruikt om populatietrends van een selectie van watervogels te berekenen, maakten we in 2022 twee nieuwsbrieven om het telwerk van zeetrekters te stimuleren. Daarnaast werd het telprotocol voor zeetrekters, om de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de tellingen en telinspanning te verbeteren, geactualiseerd.

Slaaplaatstellingen

De resultaten van het Meetnet Slaapplaatsen worden door overheden voor steeds meer toepassingen benut. Denk aan initiatieven voor het ontwikkelen van drijvende zonnevelden op wateren (bijv. zandwinputten) en het concretiseren van wettelijke verplichtingen rondom de bescherming van vaste rustplaatsen. We hebben gegevens uit het Meetnet Slaapplaatsen gebruikt om vast te stellen wat de gemiddelde grootte van een slaapplaats is per soort. Dit is van belang omdat we zo weten wanneer in het jaar een slaapplaats van

belang is voor een bepaalde soort. Gecombineerd met gegevens over het slaapplaatsgedrag van soorten kan zo een aanbeveling worden gegeven ten aanzien van de bescherming van soorten op slaapplaatsen. Over de ontwikkeling van de aantallen Lachsterns in Nederland, een zeldzame doortrekker die in de toekomst mogelijk een Natura 2000-status krijgt en het beste met slaapplaatsstellingen gevolgd kan worden, schreven we een artikel voor het tijdschrift Limosa.

Jonge en adulte Lachsterns bij Alteveer.
Foto Marco Glastra

Grauwe Klauwier.

Foto: Martin van der Schalk

Toepassingen

Trends over de voor- of achteruitgang van vogels en informatie over de veranderingen in verspreiding zijn vaak de basis voor verder (toegepast) onderzoek. In 2022 zijn deze gegevens onder meer gebruikt voor het inschatten van het risico op de verspreiding van vogelgriep en op het effect van stikstof op insectenetende vogels. Ook waren de gegevens van belang bij het verminderen van verstoring van wadvogels en het onderzoek aan de Merel. Informatie van Sovon wordt daarnaast regelmatig door derden gebruikt in juridische procedures en bij de onderbouwing van het natuurbeleid en de evaluatie van de gestelde doelen.

Analyse van trekvogelbewegingen brengt risico verspreiding vogelgriep in kaart

Op basis van vogeltellingen en ringgegevens uit geheel Europa heeft Sovon samen met Europese partners de ruimtelijke bewegingen van vogels in kaart gebracht. Dit is een belangrijk hulpmiddel bij het inschatten van het risico op de verspreiding van vogelgriep. Vogelgriep grijpt zwaar om zich heen in Europa. Infecties onder wilde vogels blijken sterk gekoppeld te zijn aan omgevingsfactoren, zoals het landgebruik, hoeveelheid neerslag en de concentratie van pluimveebedrijven in een gebied. Het in kaart brengen van vogelbewegingen is een bruikbaar hulpmiddel bij het inschatten van het risico op de verdere verspreiding van vogelgriep. Hiervoor zijn goede gegevens beschikbaar van vogeltellingen via de EuroBirdPortal (EBP) databank en ringgegevens die in de EURING databank zitten. Op basis van deze data heeft een team van Britse, Zwitserse en Catalaanse onderzoekers samen met Sovon

in opdracht van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) kaarten gemaakt waarop zowel de verspreiding van een aantal risicosoorten te zien is als ook de terugmeldingen op grond van ringdata. Deze informatie kan daarna gekoppeld worden aan uitbraakgebieden en momenten van vogelgriep om te zien of er duidelijk relaties zijn.

[Lees het rapport >](#)

Vogelgriep grijpt zwaar om zich heen in Europa.

Grote Stern. Foto: Bram Ubels

Wadvogels beschermen met een getijdenwijzer

In de Friese Westhoek bevindt zich een belangrijke hoogwatervluchtplaats voor overtuigende wadvogels. Tegelijkertijd is Westhoek populair onder menselijke bezoekers. Hoe vaak worden rustende vogels verstoord en hoe groot is het effect hiervan? En zouden we de menselijke verstoring kunnen verkleinen? Om deze vragen te beantwoorden heeft Sovon in 2020 en 2022 hier onderzoek gedaan. Een onderdeel hiervan was de pilot 'dynamisch zoneren'. Hieronder verstaan we het tijdelijk afsluiten van locaties op momenten dat – in dit geval – vogels kwetsbaar zijn. In het geval van de

Westhoek betekent dit dat de kwelder wordt afgesloten bij vloed, wanneer het tij hoog is en de vogels rusten. Door het meten van menselijke en natuurlijke verstoringbronnen voor en na de implementatie van deze getijdenwijzer, wordt bekeken of deze ingreep effectief is in het verminderen van menselijke verstoring. Deze pilot is onderdeel van het meerjarige programma 'Wij & Wadvogels', dat als doel heeft om de omstandigheden voor vogels in het Waddengebied te verbeteren.

[Lees het rapport >](#)

De invloed van stikstof op insectenetende vogels van bos en heide

De zandgronden in Nederland hebben sterk te lijden onder de hoge depositie van stikstof. Deze van nature voedselarme gronden hebben hier weinig weerstand tegen. Dit heeft geleid tot verzuring en vermesting in de bodem, wat impact heeft op de flora en fauna die hier voorkomen. De mate waarin individuele soorten reageren op het stikstofoverschot verschilt echter enorm. Over vogels is veel informatie beschikbaar over aantalsontwikkeling en ecologie. Desondanks zijn tegenstrijdige trends van vogelsoorten lastig te verklaren. De precieze werking van stikstof op de ecologie van individuele soorten is vaak niet duidelijk.

Soorten hebben bovendien te maken met de gevolgen van klimaatverandering en de sterke afname van het aantal insecten, wat overigens ook weer een gevolg kan zijn van de hoge stikstofdepositie. Dit maakt met name insectenetende vogels extra gevoelig voor stikstofdepositie, maar ook bij deze soortgroep zijn de aantalsontwikkelingen op de zandgronden niet eenduidig. Samen met Stichting Bargerveen en Stichting BiosFeer onderzoekt Sovon de invloed van stikstofdepositie op insectenetende vogels op de zandgronden.

Onderzoek in het Jaar van de Merel

De Merel is een van de talrijkste broedvogels van Nederland, maar Merels in de stad en in bossen op arme zandgronden laten al enkele jaren een achteruitgang zien. Waarom, is niet goed bekend. In het Jaar van de Merel deden we daarom met hulp van vrijwilligers onderzoek naar de achterliggende oorzaken. Hierbij richtten we ons op voedselbeschikbaarheid in tuinen, nestsucces en de relatie tussen aantalsontwikkeling en verspreiding met stedelijke omgevingskarakteristieken. Voor het monitoren van het dieet van Merels is de telling 'Wat eet de Merel?' opgezet. Vrijwilligers kunnen aangeven wat er aan voedsel beschikbaar is in de tuin en in hoeverre Merels daar gebruik van maken. Gemiddeld kwamen er 780 tellingen per maand binnen. Voor het monitoren van het nestsucces is een cursus voor vrijwilligers opgezet. Het aantal binnenvallende nestkaarten is daarmee met een factor tien toegenomen. Hierdoor werd het mogelijk het nestsucces per habitat te kunnen berekenen. Om een relatie te leggen tussen stedelijke karakteristieken en trends en verspreiding, is een uitvoerige bureaustudie uitgevoerd. Zo zijn relaties gelegd tussen trends en verspreiding van de Merel met onder andere stedelijk groen, mate van bebouwing en de aanwezigheid van predatoren.

[Bekijk de lezing van de Landelijke Dag >](#)

Foto: Marcel van Kammen

Noordse Stern
Foto: Peter Soer

Publicaties

Onderzoeksresultaten worden gepubliceerd op verschillende manieren en voor een breed scala aan doelgroepen: via het eigen blad Sovon-Nieuws, in Limosa, rapporten, (populair) wetenschappelijke publicaties en online nieuwsberichten in sociale media en traditionele nieuwsbronnen.

Sovon-Nieuws en Limosa

Sovon-Nieuws, het tijdschrift voor alle leden van Sovon, verscheen in 2022 viermaal in een oplage van 5.300 exemplaren.

Limosa wordt samen met de Nederlandse Ornithologische Unie uitgegeven en onder andere toegestuurd aan de plusleden van Sovon. De redactie, met als secretaris Romke Kleefstra, opereert onafhankelijk. In 2022 verschenen drie reguliere nummers met een oplage van 2.360 exemplaren. Het vierde nummer verscheen begin 2023.

Vogelbalans

In de jaarlijkse Vogelbalans zet Sovon de belangrijkste actuele ontwikkelingen op een rij. In 2022 konden we uitspraken doen over de trends van 199 soorten broedvogels en 172 overwinterende vogelsoorten. Ook de oorzaken achter deze veranderingen worden toegelicht. In verband met het 50-jarig bestaan in 2023 van Sovon stond het themadeel van de Vogelbalans in het teken van lange tijdsreeksen.

In 2022 verschenen Sovon-rapporten

[Bekijk alle rapporten van 2022 >](#)

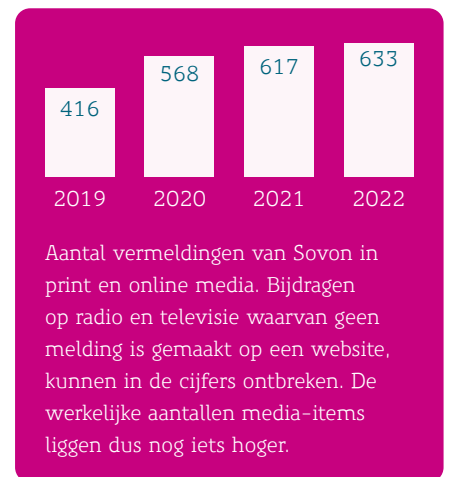
In 2022 verschenen (populair) wetenschappelijke publicaties

[Bekijk alle artikelen van 2022 >](#)

Sovon in het nieuws

De media weten Sovon prima te vinden, al is het maar door te verwijzen naar de vogelgegevens op de website of in de Vogelatlas. Maar ook is Sovon zelf regelmatig aan het woord in de krant, op radio of televisie. De afgelopen drie jaar is het aantal items waarin Sovon is genoemd flink toegenomen, van 416 vermeldingen in 2019 tot 633 vermeldingen in 2022.

Top 3 in het nieuws

In de 617 artikelen in kranten, tijdschriften, radio en televisie sprongen onderstaande onderwerpen er uit:

Het gaat slecht met vogels in stedelijke gebieden (behalve met de slechtvalk)

Het is voor veel mensen een vrolijk tafereel: kwetterende vogeltjes in de achtertuin of in het park. Maar in stedelijke gebieden van Nederland zijn steeds minder vogels te zien. Oorzaken zijn het volbouwen van de stad en het voor vogels ongunstige groenbeheer. Met sommige soorten, zoals de Slechtvalk, gaat het wél goed.

[Lees dit op RTL Nieuws >](#)

Wouw, Zeearend en Oehoe broeden erop los

De Rode en de Zwarte Wouw, Zeearend en verschillende uilensoorten zoals de Oehoe hebben het afgelopen jaar op meer plaatsen in Nederland gebroed en jongen grootgebracht dan voorheen. Dat blijkt uit cijfers van het Meetnet Broedvogels van Sovon Vogelonderzoek Nederland, de organisatie die vogeltellingen wetenschappelijk analyseert.

[Lees dit in de Trouw >](#)

Nederland telt vijftien soorten roofvogels

Roofvogels doen het goed in Nederland. In 2021 hebben vijf soorten voor het eerst in Nederland gebroed. In totaal broeden er nu vijftien soorten roofvogels. Door betere bescherming komen soorten als de Buizerd, de Havik, de Bruine Kiekendief en Sperwer nu algemeen voor, terwijl ze in de jaren zestig van de vorige eeuw voorgoed dreigden te verdwijnen.

[Lees dit in het Leidsch Dagblad >](#)

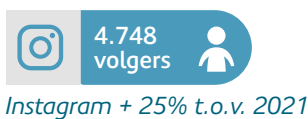
Impact

Het werk van Sovon kan grote maatschappelijke gevolgen hebben, die ook in de media veel belicht worden. Een greep uit een aantal prangende kwesties in 2022:

- Schuldige van vogelgriep aanwijzen heeft geen zin meer, zegt expert: 'De vraag is hoe we het wegstrijken'
- [Jagers moeten konijnen voorlopig laten huppelen](#)
- [Jagers naar rechter om jachtverbod op konijnen en hazen: 'Gebaseerd op verkeerde cijfers'](#)
- [Alle natuurdoelen halen? Dan moet op heel veel landbouwgrond óók aan natuur worden gewerkt](#)
- [Gelderland verbiedt windparken op en rond Veluwe vanwege kwetsbare roofvogel](#)

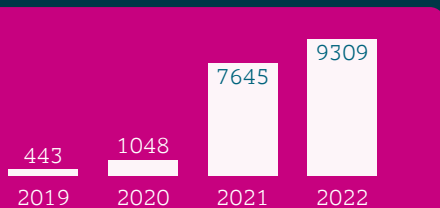
Kijkers en volgers

Sovon is nog steeds het meest actief op Twitter en Facebook, maar verzamelt ook steeds meer volgers op andere kanalen:

Podcast Vogelverhalen

Ook de belangstelling voor het [YouTube-kanaal van Sovon](#) groeit. Op dit moment staat er 276 video's online, die in totaal 74.420 keer zijn weergegeven in 2022. De meest populaire video van vorig jaar is de webinar vogelherkenning over strandlopers (ruim 6200 keer bekeken). De online workshops nemen verreweg het grootste deel van de kijkcijfers voor hun rekening.

Figuur 3: aantal keer dat de afleveringen van Vogelverhalen zijn afgespeeld per jaar. Verreweg de meeste luisteraars luisteren via apps als Spotify en Apple music

Foto: Harvey van Diek

ANBI

Giften en donaties

Sovon heeft een ANBI-status, wat betekent dat de organisatie is erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling. Dankzij dit keurmerk zijn giften fiscaal aftrekbaar. Donaties en nalatenschappen komen volledig ten goede aan vogelonderzoek en onderhoud van het vrijwilligersnetwerk. Hoewel 95% van de inkomsten van Sovon voortkomt uit betaalde opdrachten en subsidies, zijn giften belangrijk voor het werk van Sovon. Dankzij deze bijdragen kunnen we bijvoorbeeld projecten als LiveAtlas mogelijk maken en onderzoek doen naar vraagstukken die wij als vereniging belangrijk vinden, maar waarvoor financiering ontbreekt. Daarnaast worden giften ingezet om het vrijwilligersnetwerk te versterken, de mogelijkheden voor digitale invoer te verbeteren en publicaties te ondersteunen.

LiveAtlas belangrijkste bestedingsdoel

Na de presentatie van de Vogelatlas werd LiveAtlas gelanceerd. De waarde van het project zal met het groeien van de jaren steeds meer blijken. Voor de financiering is Sovon afhankelijk van fondsen en donaties. Daarmee kunnen we de validatie van gegevens uitvoeren, nieuwe deelnemers begeleiden bij de start en de online functionaliteiten voor de deelnemers langzaam uitbreiden. Aan donaties, extra giften bij de contributie en periodieke giften, kwam ruim € 16.000,- binnen. Vermeldenswaardig was eind 2022 een donatie van ruim € 5.000,- van Vogelvereniging Venray. De aanleiding was minder rooskleurig, namelijk de opheffing van de vogelwerkgroep vanwege het ontbreken van opvolging bij het bestuur. Meer informatie: sovon.nl/anbi en sovon.nl/schenken

Rob Goldbach Publicatie Fonds

Het Rob Goldbach Publicatie Fonds is een speciaal fonds van Sovon. Met het fonds wil Sovon een bijdrage leveren aan de totstandkoming van (populair) wetenschappelijke artikelen en andere publicaties over vogelonderzoek. Publicaties door vrijwilligers en/of vogelwerkgroepen uit de achterban van Sovon hebben een streepje voor.

In 2022 is in totaal € 1.500,- besteed aan publicaties vanuit de achterban. Daarnaast is voor een publicatie € 1.000,- toegezegd. De volgende publicaties ontvingen in 2022 een financiële bijdrage of toezegging:

- Individueel gedrag en persoonlijkheid van Klapeksters – Martin Brandsma
- Vogelatlas Amsterdam – Vogelwerkgroep Amsterdam
- De vogels van Delft en omstreken 1962-2022 – Vogelwacht Delft e.o.

Er werd € 3.500 toegevoegd aan het Rob Goldbachfonds dat daarmee uitkwam op een totale omvang van € 12.716 op 31 december 2022.

Meer informatie: sovon.nl/rob-goldbach-publicatiefonds.

Bijlage Organisatie in 2022

Bestuur: leden en nevenfuncties

De volgende personen hadden in 2022 zitting in het bestuur:

Edwin Kok (voorzitter), directeur/eigenaar van Cocus Consult; nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht (2015) en voorzitter audit-commissie (2020) ROC Midden Nederland

André Stougie (penningmeester), manager Regulations and Policies bij Rabobank; nevenfunctie: geen

Mark Giesbers (secretaris), zelfstandig innovatie- en subsidieadviseur; nevenfunctie:

- bestuurslid van de stichting All4Small

Marthe Jongmans (lid), senior accountmanager Foundations en Public Sector Partnerships bij het Wereld Natuur Fonds; nevenfunctie: geen

Tina Leguijt (lid), directie, teamlid en kwartiermaker Divisie 4 College ter Beoordeling van Geneesmiddelen; nevenfunctie: geen

Bart Nolet (lid per november 2021), senior onderzoeker NIOO-KNAW; nevenfunctie:

- Bijzonder hoogleraar IBED, FNWI Universiteit van Amsterdam

Ben van Os (lid), directeur/eigenaar van Os.EUadvice; nevenfunctie:

- Bestuurslid Werkgroep Avifauna Drenthe – 2014 tot heden (voorzitter vanaf 2018)

Het bestuur vergaderde in 2022 vijf keer, grotendeels digitaal, zie ook het bestuursverslag bij de Jaarrekening 2022.

Wetenschappelijke Begeleidingscommissie

In 2022 bestond de Wetenschappelijke Begeleidingscommissie van Sovon uit prof. dr. Christiaan Both (RUG) (voorzitter), dr. Henk van der Jeugd (Vogeltrekstation / NIOO), dr. Emiel van Loon (UvA), prof. dr. Bart Nolet (NIOO/UvA, WBC vertegenwoordiger vanuit het bestuur), dr. Aafke Schipper (RU) en prof. dr. Merel Soons (UU). De WBC kwam in 2022 eenmaal bijeen.

Ledenraad

De ledenraad bestond in 2022 uit de volgende leden: Jan de Beer (Utrecht), Wim van Boekel (Wadden), Maurits de Brauw (Zeeland), Arjo Bunscoeke (Groningen), Eric van Damme (Brabant West), Hans Dijkstra (NH Noord), Debby Doodeman (Grote Rivieren), Ger Duijf (Brabant West), Fons van Haelst (Utrecht), Bert Jager (Veluwe), Dini Helmers (Zeeland), Bonnie van der Hulst (NH Zuid), Wynand Koekkoek (Twente), Joop Kramer (Drenthe), Ed ter Laak (Flevoland), Joop de Leeuw (ZH Noord), Jan Lohuis (Twente), Erik Macco (Limburg Zuid), Mary Mombarg (Achterhoek), Jacques van der Ploeg (Flevoland), Dirk Prop (NH Zuid), Marco van Reenen (Veluwe), Jos Scholten (Overijssel West), Eelke Schoppers (Drenthe), Hein Verkade (ZH Noord), Simon Vink (Grote Rivieren), Klaas Visser (Friesland), Hub Vroomen (Limburg Zuid), Marten Wesselius (Friesland), Bastiaan van de Wetering (ZH Zuid), Mignon van den Wittenboer en Miranda Zutt-van der Made (NH Noord).

In oktober 2022 traden Debby Doodeman en Bonnie Verhulst toe; er waren geen leden die afscheid namen. De ledenraad kwam in 2022 driemaal bijeen, waarvan tweemaal digitaal.

De ledenraad kwam in 2022 bijeen in Drenthe.

Foto: Theo Verstrael

Medewerkers bureau

Afdeling Bedrijfsvoering

Kim Bosman, Michelle Deen, Renate Eertink, Michel Hengst, Carolin Mix, Renske Westra en Jeroen van Zuylen.

Afdeling Communicatie

Jelle Abma, John van Betteray, Harvey van Diek, Laura Hondshorst, Albert de Jong, Marwa Kavelaars en Marcel Wortel.

Afdeling Onderzoek

Pauline Alefs, Peter de Boer, Vincent de Boer, Loes van den Bremer, Christian Brinkman, Symen Deuzeman, Jacintha van Dijk, Sjoerd Duijns, Bruno Ens, Ruud Foppen, Arjen Goutbeek, Bas Hissel, Christian Kampichler, Romke Kleefstra, André van Kleunen, Erik Kleyheeg, Frank Majoor, Petra Manche, Willem van Manen, Kees Oosterbeek, Roos Reinartz, Maja Roodbergen, Marc van Roomen, Hans Schekkerman, Jan Schoppers, Henk Sierdsema, Roy Slaterus en Bram Ubels.

Dirk Prop, Jesse Keijzer, Klaas Jager, Lieuwe Dijkse, Mark Gal, Martin Brandsma, Piet Schermerhorn en Ted Sluijter versterkten het team van veldmedewerkers in het voorjaar.

Afdeling Monitoring

Team monitoring

Arjan Boele, Joost van Bruggen, Paul van Els, Bernice Goffin, Menno Hornman, Michel Klemann, Kees Koffijberg, Jelle Postma, Sjouke Scholten, Chris van Turnhout en Jan-Willem Vergeer.

Team Databeheer & Webontwikkeling

Yvonne Boesten, Ellis Hettinga, Jos van Kessel, Guido Lavino, Lara Marx, Jeroen Nienhuis, Gerard Troost, Erik van Winden en Dirk Zoetebier.

Directie en MT

Theo Verstrael (directeur), Julia Stahl, Carolyn Verma-
nen en Rob Vogel (overige MT-leden).

Vrijwillige coördinatoren

Districtscoördinatoren meetnet Broedvogels

Peter van den Akker, Leo Ballering, Patrick Bergkamp, Roland-Jan Buijs, Arend-Jan van Dijk, Bert Dijkstra, Viktor Eggenhuizen, Ton Eggenhuizen, Hans van Gasteren, Nicky Hulsbosch, Marcel Klootwijk, Matthias Koster, Thijs Oonk, Wilco Stoopendaal, Gerard Tamminga, San-
der Terlouw, Hans Peter Uebelgünn en Mark Zekhuis.

Regiocoördinatoren meetnet Watervogels

Mervyn Roos en Harold Steendam.

Vrijwilligers bureau Sovon

Patrick Bergkamp, Maurice Frerejean, Mark Gal, Nicole Rijsemus en Hilde Thoonen.

Stagiairs

Chris Berendsen, Sevanne Colstee, Luuk Dols, Rein-
der de Graaf, Einar Groenhof, Sophia Hamdani, Huub Heebink, Tim Heijne, Tim Hendriks, Willem Hoogland, Eva van de Kracht, Adam van Kuik, Karlijn Pranger, Noëlle Smits, Kevin Sundermann, Petra Velthuis, Anna Venema en Anouk Waanders.

Het jaarlijkse personeelsuitje ging in 2022 naar de Sallandse Heuvelrug. Foto: Harvey van Diek

Foto: Marcel van Kammen

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521

6503 GA Nijmegen

Tel. 024 7 410 410

info@sovon.nl

www.sovon.nl